

Transportstyrelsens föreskrifter om förarprov, behörighet BE;

TSFS 2012:45

Utkom från trycket
den 5 juni 2012

beslutade den 24 maj 2012.

Transportstyrelsen föreskriver¹ följande med stöd av 8 kap. 5 § körkortsförordningen (1998:980) och 7 kap. 2 § militärtrafikförordningen (2009:212).

VÄGTRAFIK

Inledande bestämmelser

1 § Dessa föreskrifter gäller förarprov som avläggs för körkort med behörighet BE.

2 § Förarprovet ska säkerställa att sökanden har de kunskaper och den förmåga samt uppvisar det beteende som krävs för att köra de slag av fordon som provet avser. Därför ska utbildningsmålen i den kursplan som fastställts av Transportstyrelsen ligga till grund för innehållet i och bedömningen av provet.

Kunskapsprov

3 § Den sökande ska ha de kunskaper och insikter som krävs för att förstå hur man kör i trafik på en för miljön och trafiksäkerheten acceptabel nivå. Kunskaperna och insikterna ska omfatta reglerna för förare och fordon, vad som gäller i olika trafikmiljöer och trafiksituationer, samspelet med andra trafikanter och personliga förutsättningar.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG av den 20 december 2006 om körkort (EUT L 403, 30.12.2006, s. 18, Celex 32006L0126), senast ändrat genom kommissionens direktiv 2011/94/EU (EUT L 314, 29.11.2011, s. 31, Celex 32011L0094).

Manövrering, fordon och miljö

4 § Kunskapsprovet innehåller i fråga om manövrering, fordon och miljö frågor om

1. särskilda bestämmelser:
 - handlingar som ska medföras under färd,
 - säkerhetsfaktorer som rör fordonet och passagerarna, och
 - regler för sammankoppling av bil och släpfordon,
2. säkerhetsfaktorer som har samband med fordonets last,
3. miljöaspekter på fordonets användning, till exempel:
 - måttlig bränsleförbrukning,
 - begränsning av avgasutsläpp,
 - buller, och
 - lämplig användning av ljudsignal,
4. egenskaper och utrustning som har betydelse för trafiksäkerheten:
 - de vanligaste felen, särskilt på styr-, upphängnings- och bromssystem, däck, belysning, körriktningsvisare, reflexanordningar, backspeglar, vindruta och vindrutetorkare, avgassystem, bilbälten och signal, och
 - fordonets säkerhetsutrustning och säkerhetsutrustning för barn, samt
5. andra vägtrafikanter:
 - risker som är förknippade med att köra vissa fordonstyper, till exempel begränsade siktmöjligheter för förarna.

Körning i olika trafikmiljöer

5 § Kunskapsprovet innehåller i fråga om körning i olika trafikmiljöer frågor om

1. vägtrafikbestämmelserna:
 - väjningsplikt, hastighetsbegränsningar, vägmärken, vägmarkeringar och signaler,
2. vägen:
 - principerna för hur och varför man håller ett säkert avstånd mellan fordon, och
 - bromssträckor och vaghållning vid olika väder- och vägförhållanden,
3. andra vägtrafikanter:
 - de mest utsatta kategorierna av trafikanter, till exempel barn, gående, cyklister och personer med funktionshinder, och
4. särskilda bestämmelser:
 - regler för hur föraren ska handla vid en olycka och vilka åtgärder man kan vidta.

Resande med bil och tillkopplat släpfordon i speciella sammanhang

6 § Kunskapsprovet innehåller i fråga om resande med bil och tillkopplat släpfordon i speciella sammanhang frågor om

1. föraren:
 - reaktionstid och förmåga att fatta beslut,

- hur alkohol, andra droger, mediciner, sjukdom, psykiskt tillstånd, stress och trötthet påverkar människan, och
- hastighetens inverkan på riskerna, samt
- 2. vägen:
 - riskfaktorer förknippade med körning vid olika vägförhållanden och särskilt hur riskerna kan ändras till följd av vädret och tiden på dygnet,
 - olika vägtypers egenskaper och de krav som gäller vid körning på olika vägtyper, och
 - säker körning i vägtunnlar.

Personliga förutsättningar och målsättningar i livet

7 § Kunskapsprovet innehåller i fråga om personliga förutsättningar och målsättningar i livet frågor om

1. föraren:
 - betydelsen av uppmärksamhet och samspel med samt attityder till andra vägtrafikanter,
 - uppfattnings- och omdömesförmåga, och
 - gruppträck och impulsiva handlingar, samt
2. andra vägtrafikanter:
 - riskfaktorer som är förknippade med såväl egen som andra trafikanters bristande erfarenhet och uppmärksamhet.

Krav på fordon

8 § Körprovet ska genomföras med en lämplig personbil eller lätt lastbil och tillkopplat tungt släpfordon. Bilen ska ha godkända bilbälten av trepunktstyp i framsätena. Sökanden ska själv tillhandahålla en sådan fordonskombination.

9 § Bilen ska ha en tjänstevikt av lägst 1 000 kg och en totalvikt av högst 3 500 kg.

Bilen ska kunna köras med en hastighet av minst 100 km/tim och vara utrustad med huvudstöd för framsätena.

10 § Släpfordonet ska ha en totalvikt av minst 1 000 kg och högst 3 500 kg.

11 § Släpfordonet ska vara lastat till minst halva maximilasten. Släpfordonets bruttovikt får dock inte understiga 800 kg.

Släpfordonets lastutrymme ska ha formen av en sluten lådkonstruktion som är minst lika hög och bred som dragfordonet. Den kan dock tillåtas vara något smalare än dragfordonet, om sikten bakåt bara är möjlig när dragfordonets sidobackspeglar används.

Lasten ska vara förankringsbar och av styckegodskarakär.

12 § Fordonskombinationen ska ha en sammanlagd totalvikt som överstiger 3 500 kg.

13 § Samma fordonskombination ska användas under hela provet.

Körprov

14 § Den sökande ska rutinmässigt kunna kontrollera att vissa för trafiksäkerheten viktiga funktioner i fordonskombinationen motsvarar fastställda krav och fungerar tillfredsställande.

Den sökande ska kunna uppvisa den rutinmässiga färdighet i manövrering som krävs för att köra fordonen på ett trafiksäkert och miljövänligt sätt. Den sökande ska kunna uppfatta och hantera risker som uppstår under körningen. Han eller hon ska även visa gott omdöme i samspelet med andra trafikanter och i olika trafiksituationer.

15 § Körprovet ska bestå av

- säkerhetskontroll,
- särskilt manöverprov, och
- körning i och utanför tätort.

16 § Provet ska inledas med att sökanden genomför en säkerhetskontroll. Dragfordon och släpfordon ska när provet inleds stå sida vid sida, dvs. inte i ett led. I anslutning till säkerhetskontrollen ska förarprovaren kontrollera att sökanden kan koppla släpfordonet till dragfordonet. Provet ska avslutas med kontroll av att sökanden kan koppla släpfordonet från dragfordonet och parkera på ett för lastning och lossning säkert sätt.

17 § Den sökande ska köra i och utanför tätort mot angivet mål eller efter angiven färdväg under sammanlagt minst 25 minuter. Körningen ska om möjligt utföras på gator och vägar under förhållanden med varierande ytskikt, vägbredd, sträckning och trafikintensitet.

18 § Vid omprov efter tidigare underkänt körprov ska, om möjligt, särskilt de delar ingå som ledde till det tidigare underkännandet.

Vid omprov som endast omfattar säkerhetskontroll får bil som saknar kopplingspedal användas. Likaså får släpfordon utan sluten lådkonstruktion och lätt släpfordon användas vid sådant prov om det är utrustat med broms. Lasten ska vara förankringsbar och av styckegodscharaktär men vikten behöver inte uppgå till halva maximilasten.

Manövrering, fordon och miljö

Säkerhetskontroll

19 § I säkerhetskontrollen ska ett slumpmässigt urval eller allt av följande ingå:

- belysning, körriktningvisare, reflexer och signal,
- vindrutetorkare och spolare,
- backspeglar,
- styrning,
- bromsar,
- däck och fälg,
- vätskor (till exempel spolärvätska, kylärvätska och motorolja),
- varningssystem,
- rutor,
- kopplingsanordning, katastrofbromsvajer,
- elanslutning till släpfordon, och
- last (säkring, placering, mängd, registreringsbevis).

20 § Efter genomförd säkerhetskontroll ska förarprovaren ställa frågor till den sökande inom ett eller flera av de ingående momenten. Den sökande ska kunna motivera vad som kontrollerats och varför. Den sökande ska också kunna beskriva risker och konsekvenser vid fel och brister på fordonet samt kunna föreslå åtgärder, även om sådana fel inte har upptäckts.

21 § Om den sökande använder en checklista för säkerhetskontrollen, får den inte innehålla anvisningar för hur kontrollen ska genomföras.

Särskilt manöverprov

22 § Inför det särskilda manöverprovet ska förarprovaren kontrollera att sökanden vid behov

- ställer in säte och ratt för att få en korrekt körställning,
- justerar bilbälte, huvudstöd och backspeglar, och
- kontrollerar att dörrarna är stängda.

23 § Manöverprovet ska genomföras före körning i och utanför tätort enligt figur 1, 2, 3 eller 4 i bilagan. Förarprovaren ska avgöra vilket alternativ som ska utföras.

Platsen där manöverprovet utförs ska ha en bredd av minst 10 meter. Garaget ska ställas upp i linje med startplatsens ena kon, antingen till höger eller vänster, rakt eller med vridning upp till högst 45 graders vinkel. Avstånd mellan koner mäts från konfot till konfot.

24 § Manöverprovet ska genomföras enligt följande. Utgångsläge innan backningen påbörjas är att fordonskombinationen ska ställas upp med fronten mellan konerna. Fordonskombinationen ska sedan backas in i ett s.k. garage. När fordonskombinationen backas in genom garagets öppning får det inte köras utanför konerna i sidled eller förbi konerna vid garagets bakre kant och det är inte tillåtet att köra på uppställda koner. Backningen ska avslutas när fordonskombinationens front kommit innanför garagets öppning och när fordonskombinationen står rakt.

25 § Vid behov ska förarprovaren varna sökanden om hinder för backningen uppstår.

26 § Den totala tiden för manöverprovets genomförande får vara högst 10 minuter. Det är tillåtet att gå ut och titta.

27 § Om sökanden misslyckas vid manöverprovet, får han eller hon i anslutning till det ges tillfälle att utföra provet ytterligare en gång.

Körning i olika trafikmiljöer

28 § Sökandens förmåga att manövrera fordonskombinationen under körning ska kontrolleras. Kontrollen ska avse sökandens förmåga att använda rätt växlings- och bromsteknik och att använda reglage- och manöverorgan utan att uppmärksamheten avleds. Därutöver ska kontrollen avse sökandens förmåga att bedöma vilket utrymme fordonskombinationen behöver.

Manövreringen ska omfatta minst ett av följande moment:

- backning med sväng, där rak backning ingår före eller efter svängen,
- vändning,
- uppställning bakom eller framför annat fordon eller mellan andra fordon,
- uppställning på parkeringsplats, och
- start i med- och motlut.

29 § Bedömningen ska särskilt avse sökandens

1. förmåga att förutse risker och anpassa körningen därefter,
2. uppmärksamhet på annan trafik, speciellt med hänsyn till det utrymme fordonskombinationen behöver vid sväng i väg- eller gatukorsning och vid sidoförflyttning samt på den information som lämnas genom vägmärken, trafiksignaler, vägmärkingar, tecken av polisman och andra anvisningar,
3. förmåga att anpassa hastighet och avstånd till andra fordon med hänsyn till sikt, vägens beskaffenhet och övriga trafikförhållanden,
4. förmåga att använda en körteknik som medför låg bränsleförbrukning, och
5. uppträdande vid
 - färd i vägkorsning,
 - färd i cirkulationsplats,
 - färd i vägtunnlar,
 - val av körfält och placering av fordonskombinationen på vägen,
 - infart på och avfart från motorväg, motortrafikled eller liknande,
 - möte och omkörning,
 - passerande av jämvägs- och spårvägs-korsning, övergångsställe och cykelöverfart, oskyddade trafikanter, parkerade eller stillastående fordon, vägarbete och andra hinder,
 - vändning och parkering,
 - risksituationer, och
 - i- och urstigning.

Undantag

30 § Undantag från dessa föreskrifter prövas av Transportstyrelsen.

1. Denna författning träder i kraft den 19 januari 2013.
2. Genom denna författning upphävs Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2011:13) om förarprov, behörighet BE.

På Transportstyrelsens vägnar

JACOB GRAMENIUS

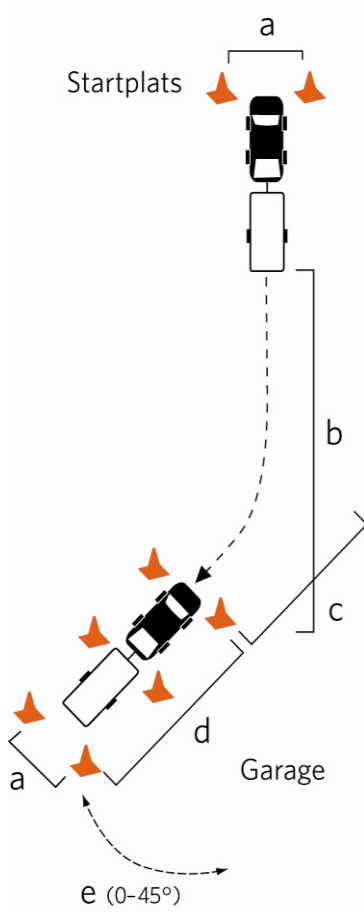
Maria Åkerlund
(Väg- och järnvägsavdelningen)

Bilaga. Särskilt manöverprov, behörighet BE

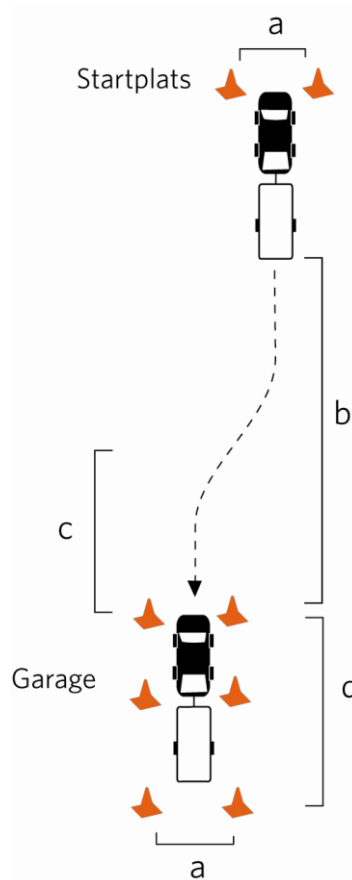

- = Trafikkon, 50 cm hög, avstånd mäts vid konens fot.
- a = Största fordonsbredd + 75 cm (se registreringsbevis).
- b = Minst 2 fordonskombinationslängder mellan bakre delen på fordonskombinationen och konen.
- c = Fri yta (minst en fordonskombinationslängd till ev. fast hinder framför konen).
- d = Fordonskombinationens längd + 1,5 meter.
- e = Garagets vridning, 0–45 grader.

Figur 1.

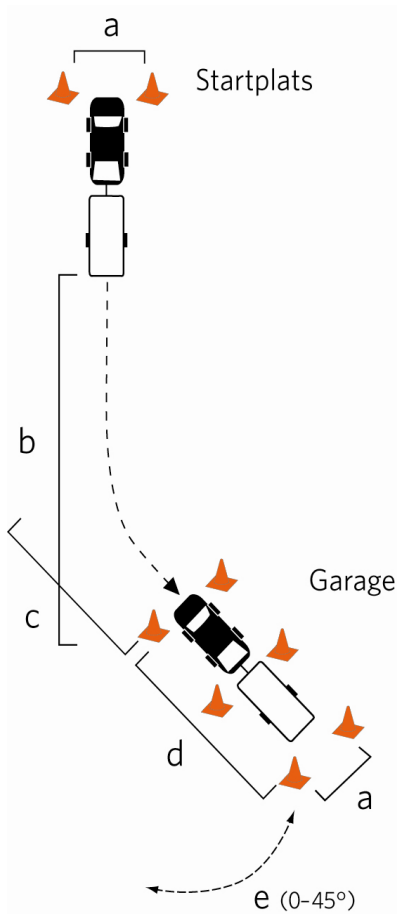

Figur 2.

- ▲ = Trafikkon, 50 cm hög, avstånd mäts vid konens fot.
- a = Största fordonsbredd + 75 cm (se registreringsbevis).
- b = Minst 2 fordonskombinationslängder mellan bakre delen på fordonskombinationen och konen.
- c = Fri yta (minst en fordonskombinationslängd till ev. fast hinder framför konen).
- d = Fordonskombinationens längd + 1,5 meter.
- e = Garagetts vridning, 0–45 grader.

Figur 3.

Figur 4.

